

OBEC KAMENIČNÁ
hlavná kontrolórka obce

Na zasadnutie OZ konaného dňa 29.06.2021

Názov správy:

**Správa z výsledku kontroly tvorby a čerpania peňažných fondov obce
v roku 2020 vykonanej v I. polroku 2021**

Predkladá:

JUDr. Ing. Gabriela Gönczölová

Hlavná kontrolórka obce

Materiál obsahuje:

Správu z vykonanej kontroly tvorby a čerpania peňažných fondov obce v roku 2020

Dôvodová správa:

Kontrola bola vykonaná a správa bola vyhotovená v zmysle ustanovenia § 18f ods.1 písm. d) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení a v súlade s plánom kontrolnej činnosti na 1. polrok 2021. V zmysle tohto ustanovenia hlavný kontrolór predkladá správu o výsledkoch kontroly priamo obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí.

Návrh na uznesenie:

Obecné zastupiteľstvo v Kameničnej

Berie na vedomie

1. Správu z výsledku kontroly tvorby a čerpania peňažných fondov obce v roku 2020 vykonanej v I. polroku 2021.

OBEC KAMENIČNÁ – Hlavná kontrolórka

Správa o výsledku kontroly

Na základe plánu kontrolnej činnosti na 1. polrok 2021 vykonala JUDr. Ing. Gabriela Gönczölová, hlavná kontrolórka obce kontrolu tvorby a čerpania peňažných fondov obce v roku 2020, zameranú na rezervný fond obce

Kontrolované obdobie: rok 2020

Termín vykonania kontroly: jún 2021.

Kontrolovaný subjekt: Obec Kameničná, zastúpená starostom obce Deziderom Patakim

Predmet kontroly: kontrola dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov obce pri tvorbe a čerpania peňažných fondov obce, najmä rezervného fondu obce Kameničná.

Cieľ kontroly:

- Kontrola stavu zákonnosti v postupe tvorby a čerpania peňažných fondov obce Kameničná, najmä na rezervný fond obce.
- Skontrolovať ako sú v kontrolovanom subjekte dodržané ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov obce v oblasti tvorby a čerpania peňažných fondov obce.

Použitá legislatíva ku kontrole:

- Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- Zákon č.152/1994 Z. z. o sociálnom fonde v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,
- Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane,
- Zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19,
- Oznámenie č. 419/2007 Z. z. Ministerstva financií Slovenskej republiky o vydaní opatrenia, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky
- Zákon č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní,
- Zákon č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania.

Ku kontrole boli predložené:

- Všeobecne záväzné nariadenie Obecného zastupiteľstva č.1/2008 o podmienkach nájmu obecných bytov v Kameničnej,
- Zásady pre tvorbu a použitie sociálneho fondu pre zamestnancov Obce Kameničná zo dňa 30.12.2018,
- Záverečný účet Obce Kameničná za rok 2020,
- Výpisy bankového účtu č. SK75 0200 0011 6900 2202 4142 – účet sociálneho fondu,
- Konto za účet 221 022 OTP rezerva za rok 2020,
- FIN 6-04 Prehľad o stave bankových účtov a záväzkov obcí, vyšších územných celkov a nimi zriadených rozpočtových organizácií k 31.12.2020.

Teoretické východiská:

V zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“) obec a vyšší územný celok (VÚC) **môžu vytvárať peňažné fondy**. Oprávnenie vytvárať peňažné fondy pre obec vyplýva aj z § 7 ods. 6 zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého si obec môže na plnenie svojich úloh zriadiť mimorozpočtové peňažné fondy.

V zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. **zdrojmi peňažných fondov** môžu byť najmä:

- a) prebytok rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok,
- b) prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- c) ~~zostatky peňažných fondov z predchádzajúcich rozpočtových rokov a zostatky príjmových finančných operácií s výnimkou zostatkov nepoužitých návratných zdrojov financovania.~~

V zmysle ustanovenia § 9 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení prebytky rozpočtu obce možno previesť do mimorozpočtového peňažného fondu obce.

Zdrojom peňažných fondov je tak najmä **prebytok rozpočtu**, ktorý vzniká, ak pri vzájomnej bilancii príjmov a výdavkov sú dosiahnuté príjmy vyššie ako dosiahnuté výdavky. Prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu obce a VÚC, pričom pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa rozumie súčet bežných a kapitálových príjmov a súčet bežných a kapitálových výdavkov.

Zdrojom peňažných fondov je aj **zostatok príjmových finančných operácií** s výnimkou zostatkov nepoužitých návratných zdrojov financovania. Finančné operácie sú súčasťou rozpočtu, ale nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu. Prostredníctvom finančných operácií sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Pri vzájomnej bilancii príjmových a výdavkových finančných operácií zistené zostatky príjmových finančných operácií s výnimkou zostatkov nepoužitých návratných zdrojov financovania nie sú prebytkom rozpočtu, ale sú zdrojom peňažných fondov okrem nevyčerpaných návratných zdrojov financovania.

Obec a VÚC **používajú prostriedky peňažných fondov** na kapitálové výdavky, t. j. na krytie schodku kapitálového rozpočtu. Prostriedky peňažných fondov je možné použiť aj na

splátky návratných zdrojov financovania, pokrytie vkladov do majetku inej právnickej osoby, založenia alebo zriadenia inej právnickej osoby, prípadne na iné finančné operácie.

Prostriedky peňažných fondov sú vždy **mimorozpočtovými zdrojmi obce** a VÚC z minulých rokov. Podmienkou ich použitia je ich zapojenie do rozpočtu prostredníctvom príjmových finančných operácií okrem prevodov prostriedkov medzi jednotlivými peňažnými fondmi navzájom a okrem prípadov, kedy sa prostriedky peňažných fondov použijú len na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami svojho rozpočtu v priebehu rozpočtového roka.

Zostatky peňažných fondov koncom roka **neprepadajú**. Finančné prostriedky ostávajú na účtoch peňažných fondov, kumulujú sa pre prípad ich ďalšieho použitia.

Rozhodovanie o použití peňažných fondov je zverené výlučne zastupiteľstvu. O použití peňažných fondov rozhoduje zastupiteľstvo spravidla **pri schvaľovaní záverečného účtu**, ale môže o ich použití rozhodovať aj **v priebehu celého rozpočtového roka**, pokiaľ vznikne potreba použiť prostriedky peňažného fondu.

V súvislosti s používaním prostriedkov peňažných fondov je potrebné pripomenúť a upozorniť na reguláciu vykonávania zmien rozpočtu obce a VÚC prostredníctvom **rozpočtového opatrenia** podľa § 14 ods.2 písm. d) zákona č. 583/2004 Z. z., ktorým sa realizuje povolené prekročenie a viazanie finančných operácií.

Obec a VÚC môžu vykonať toto rozpočtové opatrenie len do 31. augusta príslušného rozpočtového roka. Po tomto termíne môžu vykonávať len také zmeny rozpočtu, ktorými sa nezvýši schodok rozpočtu, s výnimkou zmien rozpočtu z dôvodu potreby úhrady výdavkov na odstránenie havarijného stavu majetku obce alebo majetku VÚC, výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo inou mimoriadnou okolnosťou alebo výdavkov súvisiacich s financovaním spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi.

V prípade porušenia účelu použitia prostriedkov peňažných fondov alebo v prípade, ak by došlo k poskytnutiu alebo použitiu prostriedkov peňažných fondov nad rámec oprávnenia, pôjde o **porušenie finančnej disciplíny** podľa § 31 zákona č. 523/2004 Z. z.

Rezervný fond

V zmysle ustanovenia § 15 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. obec a vyšší územný celok (VÚC) má **povinnosť vytvárať rezervný fond** vo výške určenej ich zastupiteľstvom, najmenej však vo výške 10 % z prebytku rozpočtu zisteného ako rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu po zúčtovaní a vylúčení nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov, ktoré sú poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie (EÚ) alebo na základe osobitného predpisu a ktoré je možné v súlade s osobitnými predpismi použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku.

Rezervný fond obec a VÚC tvorí okrem prebytku rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok aj zo zostatkov rezervného fondu z predchádzajúcich rozpočtových rokov a zostatky príjmových finančných operácií s výnimkou zostatkov nepoužitých návratných zdrojov financovania a z prostriedkov získaných z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení.

Použitie rezervného fondu

Obec a VÚC používajú prostriedky rezervného fondu predovšetkým:

- **na kapitálové výdavky**, t. j. na krytie schodku kapitálového rozpočtu,
- **na splátky návratných zdrojov financovania**,
- **na pokrytie vkladov do majetku inej právnickej osoby pre prípad založenia alebo zriadenia inej právnickej osoby**,
- **na iné finančné operácie**.

Prostriedky rezervného fondu môže obec a VÚC použiť **aj na bežné výdavky**, a to v súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. **na tieto účely**:

- ak v priebehu rozpočtového roka vznikne potreba úhrady bežných výdavkov na **odstránenie havarijného stavu majetku obce alebo majetku VÚC**, alebo na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo inou mimoriadnou okolnosťou, ktoré nie sú rozpočtované a kryté príjmami bežného rozpočtu,
- **na úhradu záväzkov bežného rozpočtu**, ktoré vznikli v predchádzajúcich rozpočtových rokoch, maximálne v sume prebytku bežného rozpočtu vykázaného za predchádzajúci rozpočtový rok.

Podmienkou použitia prostriedkov rezervného fondu je ich **zapojenie do rozpočtu prostredníctvom príjmových finančných operácií**. Zostatok rezervného fondu tiež koncom roka neprepadá, finančné prostriedky ostávajú na účte rezervného fondu alebo na bežnom účte obce a VÚC.

O použití rezervného fondu rozhoduje výlučne zastupiteľstvo, túto kompetenciu nie je možné delegovať na žiadny iný orgán obce a VÚC.

Použitie rezervného fondu v roku 2020 a 2021

~~Mimoriadna situácia~~, ktorá bola vyhlásená uznesením vlády SR č. 111 z 11. marca 2020 podľa § 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva z dôvodu ochorenia COVID-19 na území Slovenskej republiky, a jej dôsledky ovplyvnili aj financovanie a hospodárenie územnej samosprávy. Bolo potrebné hľadať disponibilné zdroje na riešenie problémov s financovaním opatrení, ktorých cieľom bolo a je zmiernenie negatívnych následkov pandémie, ktorá vznikla z dôvodu ochorenia COVID-19. Jedným z riešení sa javilo aj možné **použitie prostriedkov rezervného fondu na bežné výdavky** z dôvodu zmiernenia negatívnych následkov pandémie.

Bolo potrebné vykonať legislatívne úpravy, ktorými by sa zmenili pravidlá používania prostriedkov rezervného fondu. Tieto zmeny neboli vykonané **novelou zákona č. 583/2004 Z. z.**, ale prijatím zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 (ďalej len zákon č. 67/2020 Z. z.). Týmto zákonom sa ustanovujú opatrenia v oblastiach, ktoré sú v pôsobnosti Ministerstva financií Slovenskej republiky a ktorých cieľom je zmiernenie negatívnych následkov pandémie, ktorá vznikla z dôvodu ochorenia COVID-19.

Podľa § 36 zákona č. 67/2020 Z. z. obec a VÚC môže počas obdobia pandémie až do 31. decembra 2021 na základe rozhodnutia zastupiteľstva použiť na úhradu bežných výdavkov aj prostriedky rezervného fondu a tento spôsob rozpočtového hospodárenia nie je v tomto období porušením § 10 ods. 7 a 9 a § 12 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z..

Opis kontrolných zistení:

Obec Kameničná vytvára rezervný fond v zmysle ustanovenia § 15 zákona č.583/2004 Z .z. nasledovne:

Fond rezervný 2019	Suma v EUR
ZS k 1.1.2019	0
Prírastky - z prebytku rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok	30 468
Úbytky - použitie rezervného fondu :	0
- krytie schodku rozpočtu	0
- ostatné úbytky	0
KZ k 31.12.2019	30 468

Zdroj: ZÚ Obce Kameničná za rok 2019

Výsledok hospodárenia Obce Kameničná v roku 2019 zistený podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. bol prebytok rozpočtu obce (bežného a kapitálového) vo výške + 150 191 €.

O použití tohto prebytku rozpočtu rozhodlo v zmysle ustanovenia § 16 ods. 8 zákona č.583/2004 Z. z. obecné zastupiteľstvo pri prerokúvaní záverečného účtu obce nasledovne: Bolo schválené usporiadanie prebytku rozpočtového hospodárenia vo výške 140 361,- eur zisteného v súlade s § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo výške 54 894,- eur na vykrytie schodku finančných operácií, a sumu vo výške **85 468,00 eur** na tvorbu rezervného fondu obce.

Fond rezervný 2020	Suma v EUR
ZS k 1.1.2020	30 468
Prírastky - z prebytku rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok	85 468
Úbytky - použitie rezervného fondu :	0
- krytie schodku rozpočtu	0
- ostatné úbytky	0
KZ k 31.12.2020	115 936

Zdroj: ZÚ Obce Kameničná za rok 2020

Kontrolou bolo zistené, že prebytok rozpočtu obce Kameničná za rok 2019 bol vyčíslený v sume 150 191,00 eur. Z tejto sumy obec povinne vytvorilo rezervný fond v sume 85 468,- eur. Stav rezervného fondu k 1.1.2020 bol v sume 30 468,- eur a k 31.12.2020 v sume 115 936,- eur.

V priebehu roka 2020 bol rezervný fond navýšený o sumu 85 468,- eur, t. j. o príjem z finančného vysporiadania hospodárenia obce za rok 2019.

Kontrolou bolo zistené, že použitie rezervného fondu obce v roku 2020 uznesením obecného zastupiteľstva nebolo schválené, t. j. v roku 2020 neboli použité prostriedky rezervného fondu obce.

Kontrolou výpisu obrátov analytického účtu č. 221 022 – OTP rezerva bolo zistené, že prostriedky rezervného fondu obce sú účtované na analytickom účte v súlade s § 40 ods. 3 Oznámenia č. 419/2007 Z. z. Ministerstva financií Slovenskej republiky o vydaní opatrenia, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky – opatrenia o postupoch účtovania, podľa ktorých sa v účtovnej jednotke, ktorou je obec alebo vyšší územný celok účtuje o prostriedkoch peňažných fondov na samostatnom analytickom účte a zároveň v súlade s § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve. V zmysle ktorého predmetné opatrenie je účtovná jednotka povinná dodržiavať.

Kontrolou bolo zistené, že obec postupovala v zmysle § 15 ods. 4 zákona č.583/2004 Z. z. , keďže vytvorila rezervný fond z prebytku rozpočtu zisteného podľa § 16 ods. 6 zákona č.583/2004 Z. z. vo výške určenej zastupiteľstvom.

Okrem rezervného fondu obce tvorilo k 31.12.2020 sociálny fond so zostatkom 2 315,98 eur a fond rozvoja bývania s celkovým zostatkom 66 014,46 eur.

Sociálny fond Obce Kameničná

Sociálny fond	Suma v EUR
ZS k 1.1.2020	1 922,79
Prírastky - povinný prídel - %	2 596,79
- ostatné prírastky	
Úbytky - závodné stravovanie	840,60
- regeneráciu PS, dopravu	1 363,00
- dopravné	
- ostatné úbytky	0
KZ k 31.12.2020	2 315,98

Zdroj: ZÚ Obce Kameničná za rok 2020

Tvorbu a použitie sociálneho fondu upravujú Zásady pre tvorbu a použitie sociálneho fondu pre zamestnancov Obce Kameničná zo dňa 30.12.2018.

Fond prevádzky, údržby a opráv obce Kameničná v roku 2020

Fond prevádzky, údržby a opráv – 18 BJ	Suma v EUR
ZS k 1.1.2020	32 905,98
Prírastky -	3 384
Úbytky - použitie fondu :	1 035,82
KZ k 31.12.2020	35 254,16

Fond prevádzky, údržby a opráv – 14 BJ	Suma v EUR
ZS k 1.1.2020	21 903,05
Prírastky -	2 544
Úbytky - použitie fondu :	345,68
KZ k 31.12.2020	24 101,37

Fond prevádzky, údržby a opráv – 2x5 BJ	Suma v EUR
ZS k 1.1.2020	4 370
Prírastky -	2 400
Úbytky - použitie fondu :	111,07
KZ k 31.12.2020	6 658,93

Zdroj: ZÚ Obce Kameničná za rok 2020

Obec vytvára fond prevádzky, údržby a opráv v zmysle VZN č.1/2008 o podmienkach nájmu obecných bytov v Kameničnej.

Záver:

Prijaté opatrenia na nápravu nedostatkov zistených kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku

Kontrolou neboli zistené nedostatky v oblasti tvorby a použitia finančných prostriedkov rezervného fondu obce za rok 2020.

Na základe uvedeného bola kontrola uzavretá bez povinnosti prijať opatrenia na odstránenie zistených a zabránenie vzniku nových nedostatkov v konštatovaných oblastiach.

V Dedine Mládeže, dňa 22. júna 2021

.....
JUDr. Ing. Gabriela Gönczölová
HKO Kameničná